UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S. Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. V. Vtrum ex speciebus sacramentalibus aliquid generetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-94249

Visual Library

prietates corrumpuntur. & quidem in alijs accidentibus realibus facilè explicatur, cùm enim, suppositâ quantitatis permanentiâ, satis appareat remanere subiectum, patet quomodo illa dicantur corrumpi: destruuntur enim remanente subiecto, cui inerant. in ipsâ verò quantitate res est difficilior, quæ expeditur quidem, si dicatur quantitatem semper remanere, si verò destruatur, vt asserunt communiter Thomistæ, difficultas est, cùm nõ possit hîc destrui nisi per annihilationem, nam, vt supponitur, nihil eius remanet, non remanet etiam subiectum, cùm quantitas panis, quæ reperitur in hoc Sacramento, nullum habeat subiectum.

Occurritur obiectioni.

Nec dici potest quòd non annihiletur, quia conuertitur in aliud; quia quantitas panis non perit, vt aliud fiat, sed quia tanta est alteratio in speciebus, vt substantia panis sub illis non remaneret, & proinde etiam eius quantitas destruitur.

Durand.

Dices. quamuis nullum reipsâ habeat subiectum; habet tamen illud esse, quod habebat in materiâ, & idcirco potest corrumpi & non annihilari, ita videtur tacitè discurrere D. Th. in corpore, & in solutionibus argumentorum. sed id non videtur sufficere, quia si Deus ita desineret conseruare quantitatem separatam â substantiâ, verè annihilaretur, ergo &c. vnde etiam in hoc casu quantitas erit dicenda annihilari, vt etiam censet Dur. dist. 12. quæst. 2. in fine, nec tantùm illa, sed etiam proprietates, & alia, si quæ consecutiuè pereant, immò & accidens, quod directè & per se destruitur; cùm enim sit vnum & idem instans, quo hoc desinit esse, & quo desinunt tam alia, quàm quantitas, nullum dici potest destrui corruptione stricte sumptâ prout opponitur annihilationi; propter quæ, sententia, quæ asserit manere quantitatem, apparet probabilior.

Articvlvs V.

Vtrum ex speciebus sacramentalibus aliquid possit generari?

Constat experientiâ species alterari & corrumpi, item vermes vel similia speciebus corruptis generari: difficilè verò videtur ostendere, quâ ratione id fieri possit, cùm nullum subiectum substantiale in hoc mysterio remaneat, ex quo virtute agentis naturalis forma substantialis educatur; itaque

DVBIVM.

Quâ ratione ex speciebus sacramentalibus aliquid generetur?

Aliqvot hac de re sententias improbat D. Th.

Prima est eorum qui dixerunt ea, quę generantur, non fieri ex speciebus sacramentalibus, sed ex aëre circumiacente: quod improbat, quia aër circumstans non alteratur, sed species, id autem, ex quo aliud generatur, debet alterari. aliæ rationes videri possunt in textu.

Secunda est dicentium redire substantiam panis, ex qua generantur vermes &c. quam tenet Innocent. 3. lib. 4. de missa cap. 11. Alensis 4. parte quæst. 40. memb. 2. art. 4. §. 2. Bonau. in 4. dist. 12. art. 2. quæst. 1. quam improbat, quia substantia panis non posset redire, nisi conuersione corporis Christi in ipsam, quod est impossibile. 2. si rediret substantia panis, id fieret, vel quia ponerentur accidentia, quæ naturaliter postulat forma panis, vel non ponerentur; neutrum dici potest, nam forma panis non potest naturaliter poni sine suis proprietatibus, quamdiu verò post consecrationem inueniuntur accidentia, sub quibus forma panis nata esset manere, tamdiu sub ijsdem remanet Christi corpus. ex quâ ratione patet hanc opinionem ponere aliquid naturaliter impossibile, de quâ naturali impossibilitate debet etiam prior ratio intelligi, vt sit efficax, & ita intelligit Caiet. hîc Sotus dist. 10. quæst. 2. art. 5. §. *secundi ergo.*

Caiet. *Sotus.*

Tertia sententia.

Tertia sententia est, quòd primo instanti, quo non sunt species, de nouo creetur materia panis; quod improbat ex eo quòd id non possit fieri sine miraculo non necessariò consequente consecrationem. his reiectis

14.

Responsio D. Th.

Respondet D. Th. aliquid generari ex speciebus sacramẽtalibus, eò quòd per consecrationem detur quantitati, quòd sit subiectum formarum, quod est proprium materiæ; & ideo ex consequẽti eidem detur id quod ad materiam pertinet, & proinde forma substantialis possit educi ex quantitate, sicut poterat ex materia. iuxta quam sententiam, posito primo miraculo, quo quantitas constituitur extra subiectum, reliqua dicuntur naturaliter fieri, non minùs, quàm fierent si materia adesset, quia, vt responsione ad 1. quantitas supplet vicem materiæ, & vt responsione ad 3. miraculosè accipit vim & proprietatem substantiæ. quæ sententia est difficilis, vnde valdè laborant Thomistæ in eâ explicandâ & defendendâ.

Difficultatem patitur & in eâ explicandâ laborât Thomistæ.

Caiet.

Caiet. hîc dicit quantitatem, quæ in Sacramento fuerat vice materiæ, primo instanti, quo desinunt species necessariæ, vt Christi corpus sub ijsdem remaneat, fieri materiam. quod si intelligatur quòd eadem entitas sit modò quantitas, modò materia, est opinio inconceptibilis; nullo enim modò fieri potest, vt vna, eademque entitas physica modò sit accidens, modò substantia, modò secundùm exigentiam naturalem sit primum subiectum omnium formarum materialium, modò verò sit forma naturâ suâ postulans alteri inhærere.

Sotus.

Sotus dist. 10. quæst. 2. art. 5. §. *igitur tertio modo*, interpretatur D. Th. quòd solùm velit produci ex quantitate materiam, quæ explicatio est parum conformis menti S. Thom. nam ex eo quòd materia quanta produceretur, pereuntibus sacramentalibus speciebus, immò & ipsâ quantitate, non posset dici materiam non creari, neque dici posset, quòd quantitas in hoc Sacramento existens suppleat vices materiæ, & miraculosè sortiatur proprietates substantiæ? & quòd ex quantitate existente in Sacramento generetur quidquid potest generari ex materia. præterea D. Thom. in corpore, postquam dixisset probabilem esse sententiam, quæ asserit creari materiam, subdit tanquam probabilius quòd ex ipsamet quantitate habente vicem materiæ generetur substantia.

Improbatur interpretatio Soti.

Propter hæc & similia plerique Thomistæ censent D. Th. existimasse formam substantialem generari ex quantitate, velut ex subiecto, sicut explicuimus. Ferrariensis lib. 4. contra gentes cap. 66. §. *quod autem adducitur.*

15.

Thomistarũ doctrina in proposito non placet.

Verùm id non potest commodè dici, quia forma substan-

substantialis nec educitur ex potentia quantitatis, nec ei vnitur, sed materiæ, ex cuius potentia educitur.

Secundò quantitas est accidens, quæ proinde non potest concurrere cum formâ substantiali ad vnum per se, ita vt ex illâ, & formâ productâ fiat vnum substantiale compositum. nec satisfit si dicatur proprietatem materiæ communicari quantitati, quia non potest intelligi quid sit illa proprietas, & quâ ratione sit causa, cur ex quantitate & formâ productâ fiat vnum per se: nam quantitas concurrit ad constitutionem compositi secundùm exigentiã suæ naturæ, cùm ergo sit forma accidentalis, non potest constituere vnum per se, cum formâ substantiali. Confir. concurrit ad constitutionem compositi seipsam tribuendo, igitur constituit compositum iuxta suam naturalẽ conditionem, & proinde tanquam forma accidentalis, atque ita compositum per accidens.

Tertiò iuxta Thomistas in interitu perit quantitas, quâ ergo ratione dici potest se habere per modum subiecti ex quo producatur forma substantialis, & producatur substantia?

Quartò vermis genitus ex speciebus videtur omnino dicendus eiusdem speciei cum alijs vermibus habentibus consimiles dispositiones, ergo partes intrinsecè constituentes sunt eiusdem rationis; materia autem, & quantitas sunt planè distinctæ naturæ, & essentiæ, quæ diuersitas non tollitur, eò quòd quantitati tribuatur proprietas materiæ.

16. *Resolutio Auctoru.*

Videtur igitur dicendum aliquid ex speciebus sacramentalibus hoc modo generari, quòd quando alteratio specierum eo vsque processit, vt sub illis desineret conseruari substantia panis, Deus creet materiam sub quantitate & dispositionibus ab agente naturali introductis, tum eodem temporis instanti forma substantialis educatur ex eadem materia, vel ab agente naturali si adsit, vel à Deo supplente defectum causæ particularis, atque ita generetur substantia.

Deus creat materiam sub quantitate & dispositionibus ab agẽte naturali introductis &c.

Hic modus patet partim ex reiectione aliorum, partim ex eo quòd, cùm in mysterio Eucharistiæ non sit dicendum materiam corporis Christi priuari suâ formâ per agens naturale, cùm corpus gloriosum non possit pati ab agente naturali passione corruptiuâ, nec etiam possit pati naturaliter, prout est in hoc Sacramento, non possit dici aliquid generari ex materia corporis Christi se habente subiectiuè, nec alia materia hîc inueniatur, ideo dicendum materiam produci, quando dispositiones nouam substantiam exigunt. similiter cùm accidens non soleat esse sine subiecto extra hoc mysterium, neque materia soleat existere sine accidentibus, dicendum quantitatem cum accidentibus introductis vniri isti materiæ. tertio cùm nec materia, nec accidentia existant sine formâ substantiali, dicendum produci formam substantialem, & quidem conformiter naturis rerum per eductionem si sit materialis, & per agens naturale si adsit, aliàs per Deum tanquam causam vniuersalem supplentem defectum causæ particularis.

Quòd creetur materia, communiùs tenent Doctores teste Soto art. citato §. *mihi omnino.* tenet Scotus dist. 12. quæst. 6. §. *dico ergo;* Dur. dist. 12. quæst. 2. art. 2. & multi alij. *Scot. Durand.*

Secundam partem ponimus iuxta sententiam probabilem, quæ tenet quantitatem, similiter & accidentia disponentia ad formæ introductionem remanere introductâ formâ geniti.

Tertiam partem ponimus, quia, supposità materiæ existentiâ sub prædictis dispositionibus, iuxta exigentiam naturæ, forma produci debet, potestque ab agente naturali, si adsit.

Confir. suppositâ institutione Sacramenti, & Dei voluntate, quâ decreuit, vt propter fidei meritum non perciperetur sensu existentia Christi sub speciebus, sequitur vt, quantum fieri potest, agens naturale eodem modo operetur, quo operaretur in materiâ: quemadmodum ergo eo casu virtute naturali produceret formam in materiâ eam educendo ex potentiâ materiæ, si sit materialis, ita in præsenti dicendum agens, quod ponit huiusmodi dispositiones, introducere formam in materiam dispositam. 17.

Contra hanc partem instat Vasquez disp. 195. cap. 3. agens non potest inducere formam in materiam, nisi illam præuijs dispositionibus aptet; vnde censet agens naturale non posse in præsenti formam inducere in materiam, sed eam à solo Deo produci ex priori voluntate, quâ voluit mysterium corporis Christi latere sub speciebus. *Instantia Vasq.*

Resp. agens naturale virtualiter hîc aptare materiam, ita enim versatur circa quantitatem, vt, si ea esset in materiâ, per huiusmodi actionem materia aptaretur ad receptionem formæ. vnde in præsenti dicendum materiam substituendam posse dici hoc sensu aptari, quòd eodem instanti, quo erit, virtute illarũ dispositionum exiget talem formã. Confir. idem dicendum, etiamsi dicamus Deũ producere formam; suppositâ enim priori voluntate, quâ positis talibus dispositionibus non vult Christi corpus sub illis conseruare, dicendum est introducere talem, vel talem formam iuxta exigẽtiam dispositionum, quibus eodem momẽto, quo existit materia, censetur præparata ad formæ receptionem; vel certè dicendum præter rerum exigentiam pro nudâ voluntate introducere talem formam specie, quod non videtur probabile. *Solutio.*

Contrà, materia priùs recipit formam, quàm accidentia.

Resp. neg. assumptum. priùs enim naturâ in illâ inuenitur vltima dispositio ad formam, quàm receptio formæ, licet vtraque simul tempore ponatur.

Contra id quod dictum est materiam creari: videtur militare ratio D. Th. Sed dicendum creationem materiæ aliquo modo consequi institutionem huius Sacramenti, atq; adeò non debere censeri nouum miraculum; nam suppositâ voluntate ponendi occultè Christi corpus sub speciebus, & non conseruandi, si dispositiones necessariæ ad cõseruationem panis pereant, conformiter naturis rerum sequitur, quòd alia substantia sub dispositionibus introductis ponatur; cumque non subsit materia, neque illa possit virtute alicuius agentis naturalis produci, sequitur quòd producatur à Deo per creationem. neque audiendus est Sotus qui §. *quod si arguas,* dicit, agens naturale, supposito miraculo quòd quantitas per se subsistat, eam corrumpendo producere materiam.

Vtrùm eadem materia secundò creetur, incertum est; verisimile tamen est quòd sic, vt materia in primâ rerum productione creata hoc modo restituatur.